

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt”

TE

AMSTERDAM

8^e Jaargang

AMSTERDAM

G. THEOD. BOM EN ZOON

1900

**Beschrijving der Nederlandsche of op Nederland
en Nederlanders betrekking hebbende Pen-
ningen, geslagen na November 1863**

(Vervolg op het werk van mr. JACOB DIRKS)

DOOR

W. K. F. ZWIERZINA

(Vervolg.)

40. Als voren.

Vz. De leeuw van Waterloo op vierkant
voetstuk waarop: XVIII JUNIJ
MDCCCXV
omgeven door zes vlaggen, trom, kanon en
twee stapels kogels.

Opschrift: boven WATERLOO
onder 1815 . 1865

Kz. Het gekroonde wapen van Neder-
land, waartegen leunen rechts ongekroond
wapen van Pruisen, links door den kousenband
met het opschrift HONI SOIT QUI MAL Y PENSE om-
geven wapen van Groot-Brittannië en Ierland.
Onder deze wapens slingert zich door eenig
lofwerk een lint waarop: JE MAINTIENDRAI

Omschrift: TER HERINNE^G. AAN DE ROEMRIJKE
DAGEN VAN 1815.

Tin, 32 m.M., Verz. Z.

41. Als voren.

Vz. Naar links gewend borstbeeld van
Z. M. WILLEM II met lauwerkrans.

Omschrift: DE HELD VAN WATERLOO
onder rechts: P. MANSVELT & ZOON 'S HAGE.

Kz. Twee antiek gekleede krijgslieden, de
een is gevallen, de ander van het voorthollende
paard gestegen, zet de knie op den gevallene
en staat op het punt hem met een boven het
hoofd geheven rotsblok te verpletteren.

Op den grond wapenen, op den achtergrond
banier met het nederlandsche wapen.

Opschrift boven:

NEERLANDS ROEM. PLEGTIG HERDACHT.

18 JUNY 1815.

18 JUNY 1865.

In de afsnede:

DE TIRANNY

VERSLAGEN.

Tin, 36 m.M., Verz. Z

Oranjepenningen, 1268.

42. Als voren.

Vz. De prins van Oranje te paard gezeten
rechts galopeerende.

Omschrift: KROONPRINS VAN ORANJE
HOLLANDS GLORIE

Kz. Tusschen twee lauwertakken in vier regels: WATERLOO — 18 JUNY — 1815 — 1865

Tin met oog, 26 m.M. Verz. Z

Oranjepenningen, 1263.

43. Als voren.

Vz. De prins van Oranje te paard gezeten links galopeerende.

Omschrift: CROWN PRINCE OF ORANGE
HOLLANDS GLORY

Kz. Geheel gelijk de voorgaande.

Tin, draagteeken, 26 m.M. Verz. A. VAN
DOORNINCK.

Oranjepenningen 1262.

44. Als voren.

Vz. De prins van Oranje te paard naar links galopeerende.

Omschrift: DE HELD VAN WATERLOO

Kz. In een lauwerkrans.

1815

18 JUNIJ

1865

Tin, met oog, 25 m.M. Verz. Z.

45. Geheel als voren; naar rechts galopeerende en JUNY. Verz. Z.

46. Als voren.

Vz. Het links gewend hoofd van den prins van Oranje.

Omschrift: DE HELD VAN WATERLOO

Kz. Het monument van Waterloo omgeven door krijgstuig, op de voorzijde van het monument een lauwerkrans. Boven 18 JUNY. In de afsnede: 1815—1865.

Tin, met oog, 24 m.M. Verz. Z.

Oranjepenningen 1264.

47. Als voren.

Draagteeken. De links gewende gekroonde nederlandsche leeuw, in den rechtervoorpoot een zwaard, plaatst de linker op den kop van den franschen adelaar, dien hij nederdrukt.

Daaronder een lint met het opschrift:

1815. WATERLOO. 1865

Zilver, breed 25, hoog 21 m.M. ook met oog en ring, beide Verz. Z, door VAN KEMPEN, als feestinsigne te Leiden gedragen.

Oranjepenningen 1266.

48. Als voren.

Linksgewend hoofd van Z. M. koning WILLEM II omgeven door dichtgegespten band waarop: 1813 NEDERLAND IS VRIJ 1815 'T DULDT GEEN DWINGLANDIJ

Rechts ter zijde staat ingestempeld: G B, op de afsnede van den hals: V. D. KELLEN. F. Ovaal hoog 42, breed 30 m.M. Zilver, op oranje rozet waaronder strik in nationale kleuren. Verz. Z.

Oranjepenningen 1265.

49. Als voren.

De links gewende leeuw met bal voorkomend op het Waterloo-monument, in de afsnede: WATERLOO, alles omgeven door een omwonden krans van lauwerbladeren, op de linten, links en rechts ingeslagen:

1815 1865

Zilver, bevestigd op oranjelint, 24 bij 27 m.M. gehecht op witte kaart, waarop boven vliegend lint (blauw) met opschrift (witte letters), DE LEEUW VAN WATERLOO

terzijden: 1815 1865

Onder in boog: HET ZEGE-TEEKEN DER GEALLIEERDEN (blauwe letters en cijfers)

Verz. Z.

50. Als voren.

Gekruild lint waarop:

¹⁸
JUNY WATERLOO ¹⁸¹⁵
1865

rustend op lauwertak.

Zilver, groot 50 bij 30 m.M. op oranje rozet, waarop onder strik in de nationale kleuren. Verz. Z. (door VAN KEMPEN)?

Oranjepenningen 1270.

51. Als voren.

Twee schuin tegen elkaar geplaatste schilden gedekt door vijfparelige kroon onder gescheiden door een ornament.

Op de schilden ingeslagen:

WATER	1815
LOO.	1865

Zilver, 25 bij 23 m.M., op oranje rozet.
Verz. Z.

52. Als voren.

Linksgewend hoofd van Z. M. Koning WILLEM II omgeven door samengebonden eiken- en lauwertakken, op het lint:

18 JUNY

Daaronder vliegend lint, waarop:

1815 WATERLOO 1865

Zilver met gat en ring, 30 bij 32 m.M.
Verz. Z.

53. Als voren.

Links gewend hoofd van WILLEM II op ovaal medaillon, rustend op vaandels, boven lint waarop: WATERLOO 1815, gedekt door een lauwerkran, onder links liggende leeuw met zwaard en pijlbundel, rechts kanon en kogels, in het midden lint met 1865.

Zilver, hoog 42, breed 35 m.M. Kon. Kab
Oranjepenningen 1267.

54. 1865. 2 Juli.

Presentiepenning van de Société Royale de Numismatique de Belgique met borstbeeld van HUBERTUS GOLTZIUS

Vz. Zijn rechtsgewend borstbeeld, daaronder:

L. WIENER F. 1865

Omschrift: HUBERTUS GOLTZIUS

Kz. Omschrift: · SOCIETAS · NUMISMATICA · BEL-
GII · AN · MDCCCXLI · FUNDATA

In het veld binnen een kabelcirkel:

PRÆSENTIBUS

DABITUR

Zilver, 33 m.M. *Revue* T. III, 4^e Serie, blz. 355.

HUBERTUS GOLTZIUS, Nederlandsch schilder, oudheidkundige, graveur en dichter 1526—1583.

Dezelfde penning werd in brons uitgereikt op de vergadering van den 6^{den} Juli 1866.

55. 1865. 19 Sept.

G. J. MULDER 25 jaar hoogleeraar te Utrecht.

Vz. Zijn linksgewend borstbeeld, daaronder:

D. V. D. KELLEN F.

Omschrift:

GERARDUS JOHANNES MULDER

Kz. In een lauwerkrans:

PRAECEPTORI

CARISSIMO

GRATI

DISCIPVLI

MDCCCXL—MDCCCLXV

Brons, 66 m.M. Verz. TEYLER

Tijdschrift 1895. blz. 37.

Deze nitstekende scheikundige werd 27 December 1802 te Utrecht geboren, waar hij ook studeerde en promoveerde in geneeskunde en pharmacie.

Na zich in 1825 als geneesheer te Amsterdam te hebben gevestigd, vertrok hij reeds in 1826 naar Rotterdam als leeraar in de natuurkunde bij het Bataafsch Genootschap en werd in 1827 belast met de lessen in de schei- en plantkunde aan de klinische school. In 1840 werd hij hoogleeraar te Utrecht en ontving van de Groningsche Hoogeschool het doctoraat honoris causa in de wis- en natuurkunde. Behalve door zijne talrijke chemische geschriften, is hij bekend als uitvinder van de proteïne (eiwitachtige stof, die het hoofbestanddeel vormt der plantaardige en dierlijke sappen).

In 1868 afgetreden, vestigde hij zich te Bennekom, waar hij, helaas blind geworden, den 18ten April 1880 overleed.

56. 1865. 16 Oktober

Tentoonstelling van Landbouw te Batavia.

Kz. Eene vrouw in indisch gewaad met de rechterhand een lauwerkrans en met de linker een hoorn van overvloed houdende, aan hare voeten ploeg, aanbeeld, hamer en tandrad, op den achtergrond oostersch landschap met spoor-trein. In de afsnede: v. D. K(ellen).

Kz. In een lauwerkrans:

TENTOONSTELLING

TE

BATAVIA

1865

Brons, 40 m.M. Verz. TEYLER. *Tijdschrift*
1895 blz. 38.

57. Als voren.

Prijспенning der Maatschappij van nijverheid
en landbouw te Batavia.

Vz. Gelijk N°. 56.

Kz. In een lauwerkrans:
 NEDERLANDSCH INDISCHE
 MAATSCHAPPIJ
 VAN
 NIJVERHEID
 EN
 LANDBOUW.

Brons, 40 m.M. Verz. TEYLER.

In *Cat. Bat. Gen.* 1896, No. 113, op 1869 gebracht als zou de Kz vervaardigd zijn bij gelegenheid der in dat jaar te Batavia gehouden bloemententoonstelling.

58. 1865 (?)

Prijspenning van den Planten- en Dierentuin
 te Batavia, bij verschillende, in dien tuin
 gehouden tentoonstellingen uitgereikt.

Vz. Gelijk de beide vorigen.

Kz. Een krans, sierlijker dan die op de vorige
 penningen voorkomende, waarbinnen, naargelang
 der behoefte, de opschriften werden gegraveerd.

(Mededeeling van den heer mr. v. D. CHIJS,
 volgens wien de penning nà 1864 is vervaar-
 digd, vermoedelijk dus bij gelegenheid der, 16
 Oktober 1865 geopende tentoonstelling.)

Cat. Bat. Gen. 1896, blz. 11 n°. 148.

In Verz. BEGEER met denzelfden krans en:

TENTOONSTELLING
 PLANTEN EN DIERENTUIN
 TE
 BATAVIA

59. 1865. December.

A. BOOMSMA, 55 jaar geneesheer te Helder.

Vz. Vaas op voetstuk, waartegen links een schild rust waarop: A. B. en rechts esculaapstaf, welks slang den kop in de vaas steekt. Daarboven: MDCCCX — MDCCCLXV

Kz. Opschrift:

*
AAN
A. BOOMSMA
GENEESHEER
TE HELDER
UIT ACHTING
EN
ERKENTELIJKHEID
DECEMBER
1865.

Brons 32 m.M. Verz. Rijksmunt.

Blijkens *Cat. stempels* gesneden door D. VAN DER KELLEN (n°. 264.)

60. 1865.

Prijspenning van de orde van professoren te Amsterdam.

Vz. PRAEMIVM
CERTAM. LITER.
A PROFESS.
AMSTELODAM.
INDICTI.

Kz. Een glad veld omgeven door lauwerkrans.

Brons, 40 m.M. Leidsch Penn Kab.

Tijdschrift 1895, blz. 38, als gesneden door
D. VAN DER KELLEN.

61. 1865.

Prijспенning der teekenakademie te Middelburg.

Vz. In een lauwerkrans:

*
TEEKEN
AKADEMIE
TE
MIDDELBURG

Kz. Glad veld, omgeven door een parelcirkel, waaromheen 25 zespuntige sterren.

Brons met oog en ring, 27 m.M. Verz Z.

62. 1865.

Draagpenning van de Rederijkerskamer
VAN DER PALM.

Vz In geschulpten rand:

REDERIJKERSKAMER
*
VAN DER
PALM
*
V A A R H O O G E R

Kz. Glad veld.

Brons, 30 m.M. *Tijdschrift* 1895, blz. 37,
als gesneden door D. VAN DER KELLEN.

JOHANNES HENRICUS VAN DER PALM, beroemd kanselredenaar en prozaschrijver, werd geboren te Rotterdam 17 juli 1763, studeerde te Leiden en werd 1785 predikant te St. Maartensdijk, doch nam in 1788 ontslag, tengevolge der politieke woelingen en werd bibliothekaris van J. A. v. D. PERRE, heer van Nieuwland; hij was van 1796—1799 professor te Leiden, van 1799—1806 agent van nationale opvoeding (minister van onderwijs), van 1806—1836 weder professor te Leiden, waar hij 8 September 1840 overleed

63. 1865.

CORNELIS BROERE, 30 jaar hoogleeraar aan
het Seminarium te Roermond.

Beschreven in DIRKS n°. 829 en aldaar ge-
bracht op het sterfjaar van BROERE, volgens
Tijdschrift 1894 blz. 13, geslagen in 1865;
door J. P. MENGER.

64. 1865.

7^e Nederlandsch Nationaal Zangersfeest
te Nijmegen.

Ovaal medaillon gedekt door de koninklijke
kroon, waarvan slingers van lauwerbladeren
afhangen; opschrift: 1865

Omschrift: VII · N · N · ZANGERSFEEST.

Nijmegen.

Koper verzilverd, met oog en ring, hoog
52 m.M. Verz. ROEST.

Deze en de volgende Nederlandsche Nationale Zangersfeesten gin-
gen uit van het Nederlandsch Nationaal Zangersverbond. Dit ver-
bond gaf een officieel orgaan uit onder den naam „*Maandblad van het*

N. N. Z." (Erven H. VAN MUNSTER & Zoon te Amsterdam), later herdoopt in *Tijdschrift van het N. N. Z.*" (P. GEERTS te Hoorn), thans niet meer uitkomende.

Het verbond werd opgericht in 1853 en heeft ten doel de aaneensluiting der mannenzangvereenigingen in Nederland, ter bevordering van den bloei dier vereenigingen en tot verheffing van den mannenzang. Sedert 1892 is het woord „Nationaal" uit den naam van het verbond verdwenen, ten einde niet meer aan de uitvoering van uitsluitend hollandsche werken gebonden te zijn.

65. 1865.

Typhusepidemie te Maassluis. De Koning
aan H. J. VINKHUIJZEN.

Vz. 's Konings rechtsgewend hoofd, op de
afsnede van den hals: I. P. MENDER.

Omschrift: WILLEM III KONING DER NEDERL.
G. H. V. LUXEMB.

Kz. In een krans van bloemen en bladeren:

AAN
H. J. VINKHUIJZEN
MED. STUDENT
TE LEIDEN
VOOR
ZIJN MOEDIG EN
MENSCHLIEVEND GEDRAG
BIJ DE TYPHUSEPIDEMIE
TE MAASSLUIS
VAN WEGE
DEN KONING
1865.

Brons, 41 m.M. Verz. Rijksmunt.

66. Als voren.

De Koning aan H. SIMONS.

Geheel gelijk aan den voorgaanden, doch

met in plaats van den naam H. J. VINKHUIJZEN
op de Kz. H. SIMONS.

Brons, 41 m.M. Verz. Rijksmunt.

67. 1866. 26 Maart.

De Koning aan J. DE WAAL te Ammerzoden.

Vz. Als n°. 22.

Kz. Binnen een krans van bloemen en bla-
deren:

AAN
J. DE WAAL
TE AMMERZODEN
VOOR GETROUWE EN IJVERIGE
VERVULLING DER BETREKKING
VAN ONDERWIJZER
GEDURENDE ZESTIG JAREN
VAN WEGE
DEN KONING
26 MAART
1866.

Brons, 51 m.M. Verz. Rijksmunt.

68. 1866. 14--19 April.

Prijspenning der tentoonstelling van tuinbouw
in het Paleis voor Volksvljijt te Amsterdam.

Vz. De afbeelding van de voorzijde van het
paleis. In de afsnede:

PALEIS VOOR VOLKSVLIJIT
TE
AMSTERDAM

Rechts: J. ELION. F.

Kz. Een lauwerkrans.

Omschrift: TENTOONSTELLING VAN
TUINBOUW TE AMSTERDAM

Zilver en brons, 40 m.M. Verz. TEYLER.

69. 1866. 20 Juni.

Roomsche Katholieke oude vrouwen- en mannen-
huis ST. JACOB te Amsterdam geopend.

Vz. Afbeelding van de groep boven den
ingang van het gesticht aangebracht, bestaande
uit Sint Jacob met staf en kalebas, de schelp
op den mantel, staande tusschen twee liggende
figuren, rechts oude man, links oude vrouw,
waaronder:

ZALIG ZIJN DE BARMHARTIGEN;
WANT ZIJ ZULLEN
BARMHARTIGHEID VERWERVEN

MATTH. V : 7.

Ter zijde J. ELION. F.

Kz. Gezicht op den voor- en linkerzijgevel
van het gesticht.

Opschrift boven:

R. K. OUDEVROUWEN EN MANNENHUIS ST. JACOB
TE AMSTERDAM

Onder: PLECHTIG GEOPEND

20 JUNI 1866.
W. I. J. OFFENBERG ARCHIT.

Bronz, 70 m.M. Verz. Z.

70. 1866. 21 Juni (geopend).

Tentoonstelling van nederlandsche nijverheid en kunst te Amsterdam.

Vz. De Kunst, voorgesteld als een engel met fakkel in de hand en lichtende ster boven 't hoofd, geleidt de Nijverheid voorgesteld als een engel met bijenkorf. Ter zijde: J. ELION. F.

Kz. In een lauwerkrans:

PALEIS
VOOR
VOLKSVLIJT
TE
AMSTERDAM

Omschrift: ALGEM. TENTOONSTELLING VAN
NEDERL. NIJVERHEID EN KUNST 1866

Zilver en Brons, 55 m M. Verz. Z.

71. 1866. 27 Juli.

Prins FREDERIK DER NEDERLANDEN 50 jaar
grootmeester nationaal van de
.. orde van vrijmetselaren in Nederland.

Vz. Naar linksgewend borstbeeld van den Prins in uniform van veldmaarschalk, omhangen met de teekenen zijner waardigheid als grootmeester.

Omschrift: GVL. FREDERICVS. CAROL.
PER L ANNOS M. AP. CAEM. BAT. MAG.

Onder staat: J. ELION. F.

Kz. De nederlandsche vrijmetselarij voor-

gesteld door eene met de koninklijke kroon gedekte vrouw, het nederlandsche wapen voor de borst, driehoek, passer en schietlood in de linkerhand, legt met de rechter een krans op een altaar, gedragen door vrouwenfiguren, waarop, bestraald door van een alziend oog uitgaande lichtstralen, de teekenen van 's Prinses waardigheid rusten. Op de naar voren gekeerde zijden van het altaar staan de jaartallen 1816 en 1866.

Zilver en brons 61 m.M. Verz. Z.

ROEST, *Verz. Groot-Oosten* blz. 18.

Oranjepenningen 1273.

72. 1866. 22 Oktober.

Nederlandsche Weerbaarheidsbond opgericht.

Vz. Naar links gewend borstbeeld van Z.M. koning WILLEM III, daaronder: J. P. M. MENGER. F.

Omschrift: WILLEM III KONING DER NEDERLANDEN G. H. V. LUXEMB. BESCHERMHEER. ☽

Kz. De nederlandsche maagd met de vlag in de rechterhand staat op van haren zetel, rechts man en jongeling als antieke krijgers voorgesteld met zwaard en de laatste ook met schild, waarop pijlenbundel, bieden hun zwaard aan de Ned. Maagd aan. Links antiek schip en zittende krijgsman met zwaard, speer en schild, waarop het nederlandsche wapen.

Opschrift boven: INTIJDS GEOEFEND,
ALTIJD BEREID.

Onder: NEDERLANDSCHE
WEERBAARHEIDSBOND
OPGERIGT 1866.

Terzijde staat: J. P. M. MENGER. F.

Brons 54 m.M. Verz. Z. (met gegraveerd
kantschrift 1^e EEREPRIJS BEHAALD DOOR
K. J. v. DORT.)

Deze penning is eerst in 1869 vervaardigd.
Oranjepenningen 1274.

73. 1866 22 Oktober.

Prijspenning van den Nederlandschen
Weerbaarheidsbond.

Vz. De rechtsgaande nederlandsche leeuw,
in den rechter voorpoot een zwaard en met
den linker op een pijlbundel rustende.

Omschrift: EENDRAGT MAAKT MAGT.

In de afsnede: 22 OCTOBER—1866.

Kz. In een lauwerkrans: SCHERPSCHUTTERS-
WEDSTRIJD

Omschrift: NEDERLANDSCHE WEERBAARHEIDS-
BOND

Brons, met oog en ring, 19 m.M. Kon. Kab.

74. 1866. Oktober.

Belooningspenning vanwege het Rijk aan hen,
die zich bij het heerschen der cholera
verdienstelijk hebben gemaakt.

Vz. Esculaap, half naakt, links staande, hij houdt in de rechterhand een patera en met de linker zijn kleed vast, voor hem zijn staf, waarom een slang gekronkeld is, daaronder:

J. ELION F.

Omschrift: OB CIVES — SERVATOS

Kz. Een lauwerkrans waardoor een lint geslingerd is

Omschrift: * VOOR GOEDE ZORG EN HULP BY HET HEERSCHEN DER CHOLERA ASIATICA IN 18..

Brons, 57 m.M. Leidsch Penn. Kab.

75. 1866. Oktober.

Hulde aan de Groningsche doktoren en studenten voor hun bewezen diensten bij het heerschen der cholera.

Vz. Esculaap, half naakt, links staande, hij houdt met de rechterhand zijn met een slang omkronkelden staf en met de linker een schild met het wapen der stad Groningen. Aan zijne voeten, links eene vrouw en rechts een man en vrouw in smeekende houding. In het veld rechts: v d k. (ellen)

In de afsnede:

SENATUS GRONINGANUS

D.D.

Kz. Twee zaamgebonden lauwer- en eiken-takken

Omschrift: BENE MERUIT DE CIVITATE
GRONINGANA, QUI SAEVIENTE CHOLE-
RA A°. MDCCCLXVI AEGROTOS IUUIT ☉

Goud, zilver en brons, 60 m.M. Verz. TEYLER.

Tijdschrift 1895 1^e afl. blz. 40.

Volgens de daaraan toegevoegde mededeeling van den heer L. W. A. BESIER, is de voorzijde gemodelleerd door J. P. MENGER, naar eene teekening van den heer EGENBERG, Directeur der Teekenakademie te Groningen. Geslagen 1 in goud, 27 in zilver, 2 (?) in brons.

76. 1866. 1 November.

De Koning aan J. VAN DER HAAR te Helder.

Vz. Als n°. 22.

Kz. Binnen een krans van bloemen en bla-
deren.

AAN
J. VAN DER HAAR
VOOR
UITNEMENDE DIENSTEN
AAN HET VOLKSONDERWIJS
GEDURENDE
VIJFTIG JAREN
BEWEZEN
VAN WEGE
DEN KONING
1 NOVEMBER
1866.

Brons, 51 m.M. Verz. Rijksmunt.

1866. 17 December.

Ter eere van MR. J. VAN LENNEP, Voor-
zittend Meester der Loge „WILLEM FREDERIK”
te Amsterdam.

Vz. Zijn linksgewend borstbeeld omhangen met het insigne zijner waardigheid, daar onder:

J. ELION. F.

Kz. Onder een stralenschietend alziend oog:

OFFICIEREN

EN

OUD OFFICIEREN

VAN DE LOGE

WILLEM FREDERIK

IN HET O.: VAN AMSTERDAM

AAN HUN Z.:A.:BR.:

JACOB VAN LENNEP

VOORZ.:M.:VAN HUNNE WERKPL.:

WAARIN EEN DERDE EEUW GELEDEN

HEM HET L.:D.:O.:

GESCHONKEN WERD

D.:17 D.:D.:IO.:M.:V.:H.:J.:D.:W.:L.:5832

D.:17 D.:D.:IO.:M.:V.:H.:J.:D.:W.:L.:5866

Brons, 56 m.M. Verz. TEYLER.

ROEST, *Verz. Groot Oosten*, blz. 19.

JACOB VAN LENNEP werd geboren te Amsterdam 24 maart 1802, bezocht de latijnsche school aldaar, daarna de universiteit te Leiden, waar hij 19 juni 1824 in de rechten promoveerde.

Eerst gaf hij veel poëzie uit, later zijne algemeen bekende reeks historische romans, begonnen in 1829 met „*de Pleegzoon*.”

In 1829 benoemd tot Rijksadvokaat, bekleedde hij deze betrekking tot zijn dood.

Van 1853—1856 was hij lid van de 2^e Kamer (konservatief). Hij was lid van talrijke wetenschappelijke genootschappen, kommandeur in de orden van den Ned. Leeuw en de Eikenkroon, ridder der Leopoldsorde. Hij overleed te Oosterbeek 25 Augustus 1868.

78. 1866. 30 December.

Eereteeken voor XV en meerjarigen dienst
als officier bij de land- en zeemacht.

Vierarmig kruis met mat gekanuleerden rand,
waarop een om 2 gekruiste zwaarden geslin-
gerden krans van lauwer- en eikenloof, waarin
XV, XX, enz.

Zilver verguld met oog en ring, 28 bij 30
m.M., aan oranje, wit, blauw lint, breed 33 m.M.
Verz. Z.

79. Als voren voor de officieren der schutterij.

Geheel als voren, de armen zilver, de krans,
zwaarden en cijfers verguld zilver, aan oranje
gewaterd lint, breed 33 m.M.

Ingesteld bij K. B. 30 December 1866, Staats-
blad n°. 244, ter vervanging van het vroegere
eereteeken. Zie DIRKS, n°. 635.

Wij WILLEM III, enz.

Overwegende, dat het onderscheidingsteeken wegens langdurige
officiërsdienst, ingesteld door Onzen onvergetelijken Vader, en later
eenigzins gewijzigd als eereteeken ook toegekend aan de officieren
der schutterijen, wegens langdurige dienst daarbij bewezen, door allen,
die tot het dragen daarvan gerechtigd zijn, op den hoogsten prijs
wordt gesteld;

Overwegende, dat meermalen, de wensch is geuit, dat de vorm
van dat onderscheidings- en eereteeken meer in overeenstemming
werde gebragt met den gewonen vorm van de eereteeken, die we-
gens militaire verdiensten worden toegekend;

Overwegende, dat, zoo aan dien wensch wordt te gemoet gekomen,
ook aan de ridderlijke bedoelingen van den Doorluchtigen Insteller
nog meer zal worden beantwoord, en dit tevens zal strekken om de
waarde van het eereteeken zoo mogelijk nog meer te verhoogen;

En willende dan ook aan dien wensch voldoen, zonder echter in de grondslagen der instelling zelve eenige wijziging te brengen;

Gezien de Koninklijke besluiten van den 19^{den} November 1844, n°. 46 en n°. 48, van den 28sten December 1844, n°. 64, van den 5^{den} December 1851 (*Staatsblad* n°. 149), en van den 9^{den} Januarij 1852, n°. 17, betrekkelijk het bedoelde onderscheidings- of eere teeken;

Op de gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Marine, van Oorlog en van Koloniën, van den 20sten December 1866, lit. X 24, Kabinet.

Den Raad van State gehoord (advies van den 28sten December 1866, n°. 44);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 29sten December 1866, lit. P, 4de afd.;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het eere teeken, bij voormelde besluiten bedoeld, zal voortaan bestaan in een vierarmig kruis, waarvan de horizontale armen 28 en de vertikale 30 strepen lang zijn, de grond gedeeltelijk mat — en glans — omgeven door eenen gecannuleerden rand; in het midden een krans van olijf- en eikenloof, breed 17, hoog 13 strepen, zich slingerende om en zich verheffende boven twee kruislings liggende zwaarden, omvattende het cijfer, aanduidende het getal dienstjaren.

Voor de officieren der schutterijen is het eere teeken van zilver, doch de krans en de cijfers verguld; voor de officieren der zee- en landmagt, zoo hier te lande als in de overzeesche bezittingen, van verguld zilver.

Art. 2. Het eere teeken wordt op de linkerborst gedragen, door de officieren van de schutterijen aan een effen oranje gewaterd lint, door de officieren der zee- en landmagt aan een oranje, wit en blaauw gestreept zijden lint, voor beiden ter breedte van 33 strepen.

Art. 3. Het eere teeken wordt nimmer anders dan van de vastgestelde grootte, en het lint nimmer zonder hetzelfde gedragen.

Art. 4. Zij, aan wie als officier, hetzij bij de schutterijen, hetzij bij de krijgsmagt, het eere teeken in den vroegeren vorm — als gesp — is uitgereikt, zijn bevoegd, het te verwisselen met dat, hetwelk bij Ons tegenwoordig besluit is vastgesteld.

Art. 5. Alle bestaande bepalingen nopens het verkrijgen en het verliezen van het regt op het eere teeken, het verstrekken en uitreiken

daarvan, zoomede het verwisselen van het cijfer van dienstjaren, blijven van kracht.

Onze Ministers voornoemd, zijn, ieder voor zoo veel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk hier te lande in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst, en in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen op aldaar verbindende wijze afgekondigd zal worden, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, de Ministeriële Departementen, Onzen Kanselier der beide orden en aan de Algemeene Rekenkamer, tot informatie.

80.

1866.

Het wonderbeeld der schutspatrones van
Luxemburg met eene kroon begiftigd.

Vz. Het Mariabeeld, daaronder: ^{ANNO}
1666

Omschrift: ELIGITUR CONSOLATRIX AFFLIC-
TUM PATRONA CIVITATIS LUXEMBURGENSIS

Kz. Paus PIUS IX, linksgewend staande, heft
met beide handen een kroon op, daaronder:
ANNO 1866

Omschrift: CORONATUR A PIO IX IMA-
GO MIRACULOSA

Koper, met oog en ring, ovaal 28 bij 32 m.M.
Kon. Kab.

De Jezuïeten, die zich in 1594 te Luxemburg hadden gevestigd, stichtten in 1625 eene kerk ter eere van het toen gevonden wonderbeeld en op hun aandrang werd in 1666 de H. Jonkvrouw tot schutsvrouw der stad in 1677, onder den titel van „Troosteres der bedrukten” door den landdag tot patrones van het geheele hertogdom uitgeroepen.

Jaarlijks heeft te harer eere een achtdaagsche feestviering plaats, besloten met een plechtige processie, waaraan vroeger ook alle autoriteiten deelnamen.

81.

1866.

Ter eere van CA. VAN KINTS, 56 jaar
zangster in de R. K. Kerk te Rijndijk.
(Gemeente Hazerswoude).

Vz. Als n°. 12.

Kz. In krans van bloemen en bladeren.

AAN

CORNELIA

VAN KINTS

GEDURENDE

56 JAREN ZANGSTER

IN DE R. K. KERK

TE RIJNDIJK.

Brons, 48 m.M. Verz. Z.

(Deze penning mist den ingestempelden mercuriusstaf op den kant.)

Aangeboden in 1866 bij gelegenheid van het bisschoppelijk mandement, houdende, dat geen vrouwen meer in de zangkoren der R. K. kerken mochten medezingen. CORNELIA VAN KINTS was gehuwd met JOANNES VERHEUL en overleed te Rijndijk 27 Maart 1867, bijna 69 jaren oud.

(Mededeeling van den heer J. F. BERNSEN, pastoor van de kerk van den H. MICHAËL aan het Zwaantje aldaar.)

82.

1866.

Kongregatie van de onbevleete ontvangenis
der parochie van St. PIETER te
's-Hertogenbosch opgericht.

Vz. De maagd MARIA staande op een halven bol eene slang vertredende, geheel omgeven door een stralenkrans, om het hoofd een krans van 9 sterren; in gewerkten binnenrand.

Omschrift: CONGREGATIE VAN DE
ONBEVLEKTE ONTVANGENIS

Kz. De H. JOZEF staande met het kindeke JEZUS op den linkerarm, in de rechterhand een lelietak; in gewerkten binnenrand omschrift:

OPGERICHT TE 's BOSCH

IN S_T PIETER 1866

Kompositie, met oog en ring, ovaal 47 bij 28 m.M. Verz. SNOECK.

Bijdragen, 2^e druk n°. 524.

83. Als voren.

Vz. De H. JOZEF met het kind JEZUS op den arm, in de linkerhand een lelietak, (kniestuk)

daaronder: CONGREG. S. PIETER
's BOSCH 1866

Omschrift: GAAT TOT — JOSEPH

Kz. De maagd MARIA met stralenschietende handen, omschrift in 2 regels:

•⊗• O MARIA ONTVANGEN ZONDER
ZONDEN BID VOOR ONS

Daarbinnen: DIE ONZE TOEVLUGT TOT U NEMEN

Zilver, ovaal met oog en ring, 28 bij 24 m.M.

Verz. HERMAN VAN RIJCKEVORSEL.

Bijdragen, 2^e druk n°. 525.

84. Als voren.

Vz. Geheel gelijk n°. 83.

Kz. Geheel gelijk de vorige, doch met ONZEN en in plaats van het ornamentje 1854 onder het Mariabeeld.

Bijdragen, 2^e druk n°. 525*

85.

1866.

Tentoonstelling te 's-Hertogenbosch.

Gedenkpenning vereerd aan J. F. RODERKERCKEN.

Vz. = DIRKS 769, door WURDEN.

Kz. Tentoonstelling

1866

Aandenken

voor

J. F. Roderkercken

Penningmeester

van het bestuur

's-Hertogenbosch

43 m.M. Metaal en bewerking der Kz. onbekend. Beschreven naar *Bijdragen* 2^e druk n°. 523.

De Heer W. KEIJZER, lid der firma RODERKERCKEN & KEIJZER, tailleurs, Hinthamerstraat A 34, te 's-Hertogenbosch. schreef mij, dat de bedoelde penning na den dood van den heer RODERKERCKEN vermoedelijk verkocht is, terwijl onbekend is of ze nog bestaat en zoo ja, waar ze zich bevindt.

86.

1866.

Aan Nederlands Scherpschutterrijen.

Vz. Geheel gelijk DIRKS, n°. 715.

Kz. Een scherpschutter in kostuum met gepluimde muts, met de linkerhand steunende op een buks, met de rechter een krans omhoog houdende.

Omschrift in versierden rand:

AAN NEDERLANDS SCHERPSCHUTTERIJEN.

In de afsnede een ovaal voor het jaartal.

Ovaal, 54 bij 48 m.M.

Stempels aan de Rijksmunt.

87.

1866.

Prijспенning voor Teekenscholen.

Vz. De nederlandsche maagd naar links, gezeten op een antieken zetel, prijkende met het gekroonde nederlandsche wapen, houdt in den linkerarm een hoorn van overvloed en met de rechterhand een lauwerkrans uitgestrekt boven een voor haar staand kapiteel, waarop passer, palet met penseelen, beeldhouwershamer en rol papier liggen.

Kz. Glad.

Brons, 38 m.M. Verz. Rijksmunt.

Blijkens *Cat. Stempels* in dat jaar door D. VAN DER KELLEN gesneden. (Prijспенningen n°. 60.)

88.

1866.

Prijспенning van het Bataafsch
Genootschap voor Proefondervindelijke
Wijsbegeerte te Rotterdam.

Vz. Tusschen een driehoet met het wapen der provincie Holland, waarop een rookende uitdampschaal en een met het gekroonde wapen van Rotterdam prijkend voetstuk, waarop een

weegschaal, staat eene vrouw (de Filosofie) in de rechterhand een scheepsanker met behulp eener magneet opheffende, in de linkerhand een staf, waaromheen zich een lint slingert, dat (ingestempeld) de woorden: RERUM MAGISTRA draagt.

Omschrift: CERTOS FERET EXPERIENTIA FRUCTUS

Terzijde staat: J. P. MENGER F.

In de afsnede: SIG. SOCIET. PHILOS. EXPERIM.
BAT. ROTEROD.

Kz. Glad veld omgeven door twee saamgestrikte lauwertakken.

Omschrift: ARTIBVS ACQVISITA GLORIA.

Brons, 54 m.M. Verz. Rijksmunt.

Dit genootschap werd opgericht in 1769, deels tot bevestiging, uitbreiding en verspreiding der natuurwetenschappen, voornamelijk tot toepassing der proefondervindelijke natuurkunde op de aangelegenheden van de maatschappij, het vaderland en zijne volksplantingen.

De Vz. is een navolging van VAN LOON, *Verv.* n°. 451, zie DIRKS 209.

89. 1867. April.

Hulde der dochters van J. RADINK aan de boekhandelaars E. J. BRILL, M. NIJHOFF en G. TH. BOM, wegens het verkoopen van het magazijn van hun vader.

Vz. Het linksgewend borstbeeld van J. RADINK, daaronder: J. ELION F.

Omschrift: JAC. RADINK NAT. XXIX JAN. MDCCLXXXIV OB. XVII JVN. MDCCCLXV PER LIII ANNOS LIBRARIVS ANTIQ. AMSTEL.

Kz. Opschrift:

COPIA INSIGNIS LIBRORVM,
EIVS STUDIO CONQVISITA,
PVBLICE DISTRACTA EST
MENSE APRILI MDCCCLXVII PER
E. J. BRILL. M. NYHOFF. G. TH. BOM
BIBLIOPOLAS.

Goud en zilver. 64 m.M. Kon. Kab.

90. 1867. 24 Mei.

J. BAART DE LA FAILLE 50 jaar dokter.

Vz. Zijn linksgewend borstbeeld, daaronder:
v. D. K(ellen).

Omschrift boven: IACOBO BAART DE
LA FAILLE

Beneden: VIRO CLARISSIMO — M·D·MDCCCXVII —
XXIV MAII MDCCCLXVII — AMICI.

Kz. Esculaap met een lauwerkrans om het
hoofd, in antiek gewaad, links staande, met
zijn linkerhand op zijn staf steunende en met
de rechter een kelk aanbiedende aan een te-
genover hem staande vrouw, die een kindje
in hare armen heeft, naast haar zit een half-
gekleede man, die zijne beide handen naar
Esculaap uitstrekt, in het verschiet een tempel
en de stralenschietende zon. In de afsnede:
I. P. M(enger).

Omschrift: PER DECEM LVSTRA SEM-
PER VIGILANS.

Zilver en brons. 66 m.M. Kon. Kab.

Afgebeeld *Revue Belge* 1867, pl XVII, zie *Tijdschrift* 1894 blz. 14 en 1895 blz. 41.

De jubilaris, professor in de obstetrie te Groningen, beleefde den feestdag niet meer, daar hij reeds 19 Mei 1867 overleed; de penning kon hem nog eenige dagen vóór zijn dood op zijn ziekbed getoond worden.

91. 1867. 24—29 Juni.

21^e Landhuishoudkundig kongres te Breda.

Vz. Engel rustende op het wapen van Breda, omgeven door korenaren, een boom en bloemen in potten. (Landbouw, boomkweekerij en tuinbouw.)

Omschrift: XXI · NEDERL. LANDHUIS-
HOUDKUNDIG CONGRES ☉

Kz.

VEREENIGING
VAN
W E R K B A Z E N
EENDRAGT
* T E *
B R E D A
24 JUNIJ 1867

Koper, verzilverd en verguld, 26 m.M.
Verz. Z.

Bijdragen 2^e druk, n°. 528

92. Als voren.

Vz. = DIRKS XXX.

Kz. In een rond medaillon, omgeven door twee samengestrikte lauwertakken:

XXI^{TE}
 *
 NED. LANDH.
 *
 CONGRES

Zilver, 41 m.M. Verz. SNOECK.

Bijdragen 2^e druk n°. 526*.

93. Als voren.

Geheel gelijk n°. 92, doch op de Kz. gegraveerd:

XXIe
 Ned = Landh =
Congres.

Breda Junij 1867

Zilver, 41 m.M. Verz. SNOECK.

Bijdragen, 2^e druk. n°. 526.

94. Als voren.

Vz. Gelijk n°. 92 en 93.

Kz. In een krans van eikenloof gegraveerd:

Zeeland - N. Brabant
 XXIe Ned=
 Landh = Congres
 te
 Breda
 28 = 29 Junij 1867

Zilver, 41 m.M. Verz. SNOECK.

Bijdragen 2^e druk, n°. 527, waar vermeld staat: „Op de dichting van het Sloe.” (?)

Wordt vervolgd.